

TIESIOGINIŲ UŽSIENIO INVESTICIJŲ IR INVESTUOTOJŲ PAJAMŲ ANALIZĖ LIETUVOJE

Vilma Raščė, Sandra Jakštienė

*Utenos kolegija, Verslo ir technologijų fakultetas
Maironio g. 18, Utena*

Anotacija

Straipsnyje nagrinėjama tiesioginių užsienio investicijų ir investuotojų pajamų analizė 2017-2021 m. laikotarpiu. *Tikslas* – išanalizuoti tiesiogines užsienio investicijas ir investuotojų gaunamas pajamas Lietuvoje. *Tyrimo metodai*: mokslinės literatūros analizė, statistinių duomenų analizė, duomenų lyginimas ir grupavimas, grafinis vaizdavimas.

Tyrimo duomenys rodo, kad tiesioginės užsienio investicijos yra susijusios su šalies ekonomika, t. y. turi įtakos pagrindiniam šalies rodikliui – bendrajam vidaus produktui, eksportui iš Lietuvos bei gyventojų užimtumui. Atlikta tiesioginių užsienio investicijų pokyčių analizė 2017-2021 m. rodo, kad analizuojamu laikotarpiu matomas investicijų bei bendro vidaus produkto didėjimas. Tuo tarpu investuotojų gaunamas pelnas turėjo tendenciją keistis: 2017-2019 m. pelnas tendencingai didėjo, 2019-2020 m. – pajamos sumažėjo 5,53 proc., o paskutiniuoju analizuojamu laikotarpiu, t. y. 2020-2021 m. pelnas išaugo 46,03 proc. Atlikta analizė parodė, kad eksportas iš Lietuvos ir gyventojų užimtumas tendencingai keitėsi, taip pat kaip investuotojų gaunamas pelnas, t. y. visu analizuojamu laikotarpiu pastebimas rodiklių didėjimas, išskyrus 2019-2020 m., kuomet eksportas iš Lietuvos sumažėjo 3,15 proc., o gyventojų užimtumas – 1,4 procentiniais punktais. Atsižvelgiant į tyrimo gautus rezultatus, galima daryti prielaidą, kad tiesioginių užsienio investicijų pokytis turi įtakos bendrajam vidaus produktui, o investuotojų gaunamoms pajamoms – gyventojų užimtumo lygis bei eksportas iš šalies.

Pagrindinės sąvokos: tiesioginės užsienio investicijos, investuotojų pajamos.

Įvadas

Temos aktualumas. Tiesioginių investicijų tema aktuali tiek visame pasaulyje, tiek Lietuvoje. Tiesioginės užsienio investicijos (toliau – TUI) yra vienas svarbiausių veiksnių šalies ekonomikai. Investicijos turi didelę reikšmę kiekvienos šalies ekonomikos plėtrai ir visuomenės gerovei, o investuotojui – pelnui.

TUI Lietuvoje mokslinėje literatūroje dažnai nagrinėjamos, vertinamos įvairiais aspektais. Tiesioginės užsienio investicijos Lietuvoje yra ekonomikos dalis, postūmis plėtrai ir kapitalo, žmogiškųjų išteklių srautų judėjimas iš vienos šalies į kitą (Andrijauskaitė, 2022). Dauguma pasaulio valstybių vis palankiau priima tiesiogines užsienio investicijas, nes dažnai šios investicijos didina kapitalą į tas šalis, kurios nepajėgios surinkti lėšų pagrindiniams projektams finansuoti (Vaičiulionis, 2018). Modernėjanti visuomenė, siekianti augti ir tobulėti, vis labiau skatina domėtis ir nagrinėti investicijų temą, kaip pagrindinį ekonomikos augimo principą.

Darbo objektas: tiesioginės užsienio investicijos ir investuotojų pajamos.

Darbo tikslas: atlikti tiesioginių užsienio investicijų ir investuotojų gaunamų pajamų analizę Lietuvoje.

Tiksliai pasiekti formuojami šie uždaviniai:

1. Išanalizuoti tiesiogines užsienio investicijas teoriniu aspektu.
2. Išsiaiškinti tiesioginių užsienio investicijų pritraukimo galimybes Lietuvoje.
3. Atlikti tiesioginių užsienio investicijų ir investuotojų pajamų Lietuvoje analizę 2017-2021 m. laikotarpiu.

Tyrimo metodai: mokslinės ir kitos literatūros šaltinių analizė, statistinių duomenų analizė, duomenų lyginimas ir grupavimas, procentinio pokyčio skaičiavimas.

Tiesioginių užsienio investicijų samprata

Šiuolaikiniuose moksliniuose tyrimuose tiesioginės užsienio investicijos dažnai apibūdinamos kaip vienas iš pagrindinių šalies ekonomikos augimo ir jos plėtros veiksnių. Šalys, į kurias investuojama, gauna lėšų užsienio valiuta, o tai skatina spartesnį prekių importą iš įvairių užsienio valstybių. Jeigu visuomenėje yra darbo vietų trūkumas dėl mažų lėšų, tiesioginės užsienio investicijos pakeičia šį nepakankamumą (Lukšaitė, Skvarciany, 2019). Visuotinėje lietuvių enciklopedijoje nurodyta, jog investicijos, tai kapitalo įdėjiniai siekiant jų padidinti arba veiksmų, kurie turėtų garantuoti numatytų tikslų įgyvendinimą, finansavimo išlaidas. Kapitalo prieaugis turi būti pakankamas, kad kompensuotų investuotojui jo atsisakymą einamuoju momentu panaudoti lėšas vartojimui, padengtų nuostolius susijusius su būsimojo laikotarpio infliacija, ir tarsi apdovanotų už riziką. Per pastaruosius kelis dešimtmečius tiesioginės užsienio investicijos tapo svarbiu išorės finansavimo šaltiniu visame pasaulyje (Makiela, Ouattara, 2018).

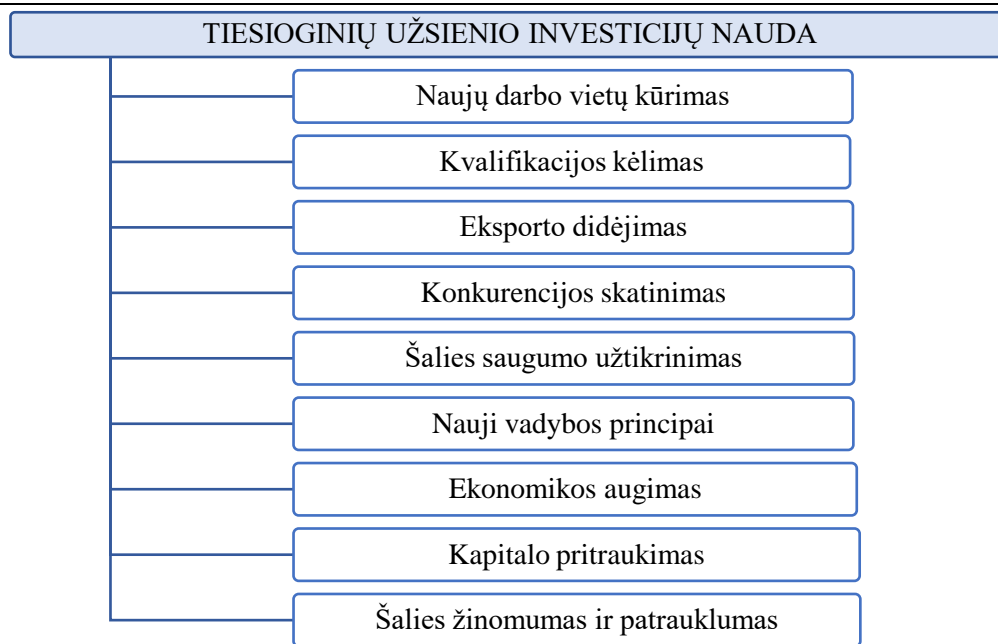
Analizuojant mokslinius šaltinius matyti, kad pateikiami skirtingi TUI apibrėžimai. Siekiant giliau nagrinėti TUI yra svarbu suvokti jų reikšmę. 1 lentelėje pateikiama skirtingų autorių TUI sąvokos apibrėžimai.

1 lentelė. Tiesioginių užsienio investicijų apibrėžimai

Šaltinis	Apibrėžimas
Lietuvos Respublikos investicijų įstatymas, 1999	Užsienio investicijos – užsienio valstybių, tarptautinių organizacijų, užsienio fizinių ir juridinių asmenų investicijos Lietuvos Respublikoje.
Lietuvos bankas	Tiesioginės užsienio investicijos yra tarptautinių investicijų kategorija, apimanti ilgalaikius ekonominius investuotojo ne rezidento ir rezidento įmonės arba investuotojo rezidento ir ne rezidento įmonės santykius ir interesus.
Kadiša T., Butkus M., Aleksandravičienė A., 2021	Tiesioginės užsienio investicijos yra vienas iš šaltinių, galinčių paskatinti ekonomikos augimą.
Kušleikienė L., Šivickienė R., 2021	Tiesioginės užsienio investicijos – vienas iš svarbiausių valstybės vystymosi veiksnių, jos stiprina ekonominius ryšius tarp valstybių, skatina integraciją ir konkurencingumą pasaulinėje ekonomikoje.
TTH Dinh, DH Vo, A The Vo, TC Nguyen, 2019	TUI yra raktas į pasaulinę ekonominę integraciją, užtikrinantis finansinį stabilumą, skatinantis ekonomikos augimą ir gerinantis socialinę gerovę
Vabuolytė V., Burinskienė M., 2019	Tiesioginės užsienio investicijos yra užsienio fizinių ir juridinių asmenų Lietuvoje arba šalies fizinių ir juridinių asmenų užsienyje įsigyjamas ilgalaikis turtas, žemė, pastatai, įrenginiai ar veikiančios įmonės. Skirtingai nuo kitų užsienio investicijų rūšių, tiesioginės užsienio investicijos paprastai yra ilgalaikės investicijos

Iš 1 lentelės duomenų matyti, kad literatūros šaltiniuose TUI yra suprantamos kaip vienas iš svarbesnių veiksnių, darančių įtaką šalies ekonomikos augimą. Pasak Kušleikiens ir Šivickienės (2021), TUI – vienas iš svarbiausių valstybės vystymosi veiksnių, jos stiprina ekonominius ryšius tarp valstybių, skatina integraciją ir konkurencingumą pasaulinėje ekonomikoje.

Lietuvai, kaip ir daugumai pasaulio valstybių, TUI yra svarbus veiksnys dėl verslo plėtojimo, BVP kilimo, eksporto didinimo, naujų darbo vietų kūrimo, taip pat didelę įtaką turi ekonomikos lygio kėlimui (Lukšaitė, Skvarciany, 2019). TUI į šalį atnešta nauda pateikta 1 pav.

1 pav. Tiesioginių užsienio investicijų teikiama nauda

Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės kontrolės pagal Pasaulio konkurencingumo indekso rodiklius.

Apibendrinant galima teigti, kad tiesioginės užsienio investicijos turi tiesioginę įtaką šalies ekonomikai.

TUI pritraukimo galimybės

Lietuvoje pagal Lietuvos respublikos investicijų įstatymą (1999, galiojanti suvestinė redakcija 2023-01-01), investicijomis laikomos piniginės lėšos ir įstatymais bei kitais teisės aktais nustatyta tvarka įvertintas materialusis, nematerialusis ir finansinis turtas, kuris investuojamas siekiant gauti pelno (pajamų), tam tikro socialinio rezultato (švietimo, kultūros, mokslo, sveikatos, socialinės apsaugos ir kitose panašiose srityse) arba garantuoti valstybės funkcijų įgyvendinimą. Efektyviau investicinė veikla reguliuojama taikant mokesčių lengvatas (pvz., investiciniams subjektams laisvosiose ekonominėse zonose, nuo kai kurių mokesčių atleidžiamos įmonės, kurių įstatiniame kapitale yra užsienio investicijų).

Mokslinėje literatūroje tyrinėtojai išskiria skirtingas TUI pritraukimo sąlygas. Pasak Danilevičienės ir Lukšytės (2017), TUI pritraukimo sąlygas galima suskirstyti į:

1. pradines (priskiriami geografiniai ir ekonominiai rodikliai);
2. pagrindines (priskiriami teisiniai bei politiniai rodikliai, kurie parodo šalies savarankiškumą ir stabilumą).

Palankus investicinio klimato kūrimas Lietuvoje susijęs su tikslu teisiniu investicinės veiklos reguliavimu. Vietos privačių ir užsienio kapitalo investicijų procesą reglamentuoja keli pagrindiniai Lietuvos Respublikos įstatymai:

- Lietuvos Respublikos investicijų įstatymas;
- Lietuvos Respublikos investicinių bendrovių įstatymas;
- Lietuvos Respublikos vertybinių popierių viešosios apyvartos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos juridinių asmenų pelno mokesčio įstatymas.

Pagrindinis teisės aktas, reglamentuojantis investavimo procesą Lietuvoje, yra Lietuvos Respublikos Investicijos įstatymas (1999, galiojanti suvestinė redakcija 2023-01-01), kuriame nurodoma, kad investuotojai gali investuoti Lietuvos Respublikoje įstatymų nustatyta tvarka įvairiais būdais, kurie pateikiami 2 pav.

steigdami ūkio subjektą, įsigydami Lietuvos Respublikoje įregistruoto ūkio subjekto kapitalą ar jo dalį
įsigydami visų rūšių vertybinius popierius
sukurdami, įsigidami ilgalaikį turą ar didindami jo vertę
skolindami lėšas ar kitą turtą ūkio subjektams, kuriuose investuotojui priklauso kapitalo dalis, suteikianti jam galimybę kontroliuoti arba daryti nemažą įtaką ūkio subjektui
vykdydami koncepcijų, išperkamosios nuomos (lizingo) bei valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartis

2 pav. Investuotojų investavimo būdai

Remiantis Statistikos departamento duomenimis, investuotojai gauna pelną Lietuvoje investuodami į ekonominės veiklos rūšis:

- žemės ūkį, miškininkystę ir žuvininkystę;
- kasybą ir karjerų eksploatavimą;
- apdirbamąją gamybą;
- elektros, dujų, garo tiekimą ir oro kondicionavimą;
- vandens tiekimo, nuotekų valymo, atliekų tvarkymo ir regeneravimą;
- statybą;
- didmeninę ir mažmeninę prekybą;
- variklinių transporto priemonių ir motociklų remontą, transporto ir saugojimo;
- apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veiklą;
- informaciją ir ryšius;
- finansinę ir draudimo veiklą;
- nekilnojamojo turto operacijas;
- profesinę, mokslinę ir techninę veiklą;
- administracinę ir aptarnavimo veiklą;
- švietimą;
- žmonių sveikatos priežiūrą ir socialinį darbą;
- meninę, pramoginę ir poilsio organizavimo veiklą;
- kitą aptarnavimo veiklą.

Apibendrinant galima teigti, kad vyrauja keletą tiesioginių užsienio investuotojų investavimo būdų, tačiau, siekiant sklandaus bendradarbiavimo, būtina laikytos numatytų Lietuvos Respublikos įstatymų. Lietuvoje investuotojai linkę investuoti ir gauti pelną iš įvairių ekonominių veiklos rūšių.

Empirinio tyrimo pagrindas

Atliekant tyrimą buvo naudojami antriniai duomenys, paimti iš Valstybės duomenų agentūros, kurie leistų pateikti apibendrintą duomenų analizę ir pagrįstas išvadas.

Empirinio tyrimo tikslas – išanalizuoti tiesiogines užsienio investicijas ir investuotojų gaunamas pajamas Lietuvoje 2017-2021 m.

Tyrime naudojami duomenys. Empiriniame tyrime naudojami šie statistiniai rodikliai iš Valstybės duomenų agentūros:

- Tiesioginės užsienio investicijos laikotarpio pabaigoje, mln. Eur;
- Tiesioginių užsienio investicijų pajamos, mln. Eur;
- BVM, to meto kainomis, mln. Eur;

- Gyventojų užimtumas, proc.;
- Eksportas, pašalinus sezono įtaką, tūkst. Eur.

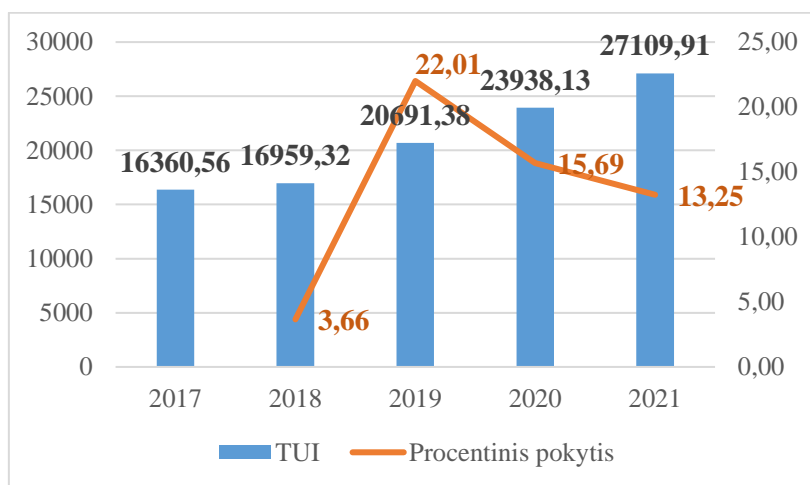
Rodikliai atrinkti remiantis TUI nauda valstybei, kurią nurodo Valstybės kontrolė pagal Pasaulio konkurencingumo indekso rodiklius (<https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/Post/3132>).

Tyrimo duomenų rinkimo metodai. Tyrime taikytas statistinių duomenų analizės metodas, lyginamoji analizė ir procentinio pokyčio apskaičiavimas.

Tyrimo duomenų apdorojimas. Tyrimo rezultatai apdorojami taikant Microsoft Office Excel 2009 programą.

Tiesioginių užsienio investicijų ir investuotojų pajamų analizė 2017-2021 m. laikotarpiu

Siekiant išanalizuoti tiesioginių užsienio investicijų pokyčius Lietuvoje 2017-2021 m., 3 paveiksle pateikiama TUI dinamika šalyje.

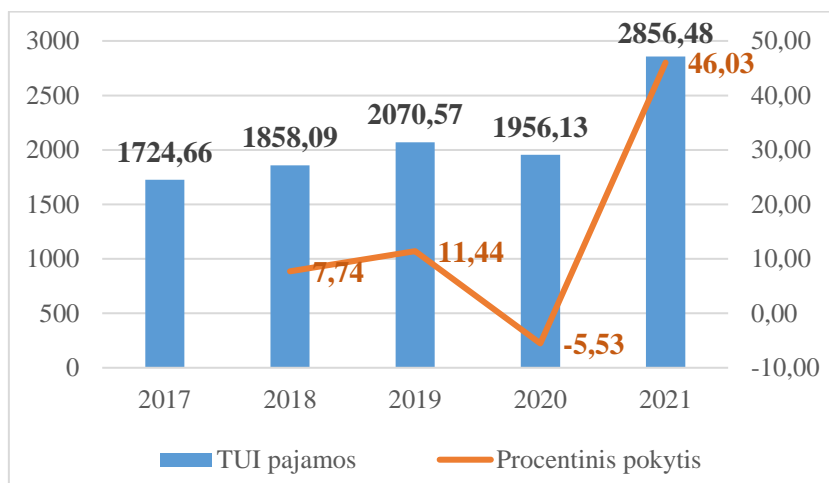

3 pav. Tiesioginių užsienio investicijų pokytis Lietuvoje 2017-2021 m., mln. Eur

Atlikta statistinių duomenų analizė rodo, kad analizuojamu laikotarpiu nuo 2017 m. iki 2020 m. tiesioginės užsienio investicijos tendencingai didėjo, t. y. padidėjo nuo 16 360,56 mln. Eur iki 27 109,91 mln. Eur per metus arba 65,7 procentais.

Analizuojant tiesioginių užsienio investicijų pokyčius kiekvienais metais, matyti, kad nuo 2017 m. iki 2018 m. TUI padidėjo 3,66 proc., nuo 2018 m. iki 2019 m. – 22,01 proc., nuo 2019 m. iki 2020 m. – 15,69 proc., nuo 2020 m. iki 2021 m. – 13,25 proc. Akivaizdžiai matyti, kad analizuojamu laikotarpiu TUI Lietuvoje didžiausias pokytis įvyko 2019 m., o tuo tarpu mažiausias – 2017 m.

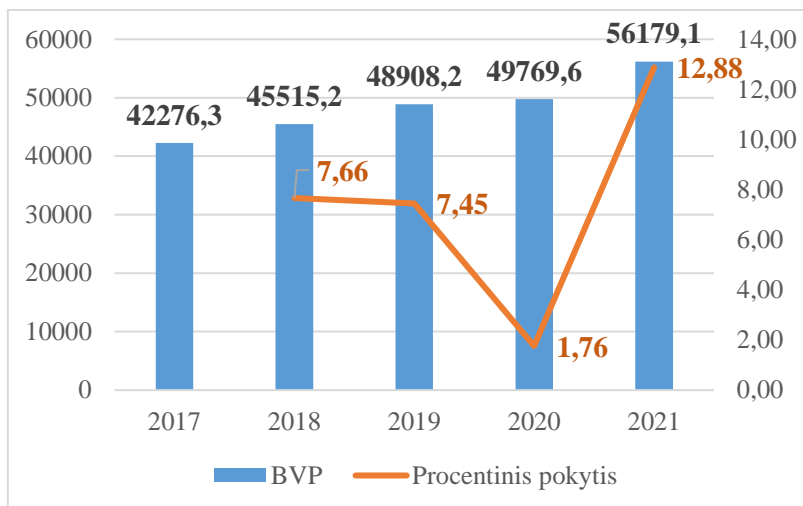
Toliau atliekama 2017-2021 m. laikotarpio tiesioginių užsienio investicijų Lietuvoje gauto pelno, BVP ir gyventojų užimtumo Lietuvoje pokyčio analizė. 4 pav. pateiktas TUI pelno pokytis Lietuvoje.

4 pav. Tiesioginių užsienio investuotojų pelno pokytis Lietuvoje 2017-2021 m., mln. Eur

Iš 4 paveikslo duomenų matyti, kad tiesioginių užsienio investuotojų pajamos nuo 2017 m. iki 2019 m. tolygiai augo: 2017 m. pelnas siekė 1 724,66 mln. Eur, 2018 m. – 1 858,09 mln. Eur, 2019 m. – 2 070,57 mln. Eur. Tuo tarpu 2020 m. gautas pelnas, lyginant su ankstesniais 2019 m., sumažėjo 114,44 mln. Eur, 2021 m. pelnas padidėjo 900,35 mln. Eur ir sudarė 2 856,48 mln. Eur. Analizuojant viso laikotarpio TUI pajamų pokytį, matyti, kad jis padidėjo 65,63 proc.

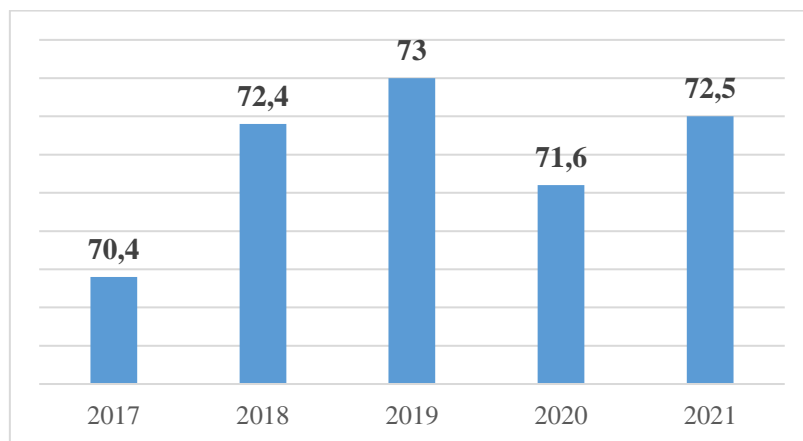
Toliau pateikiami BVP pokyčiai Lietuvoje per analizuojamą laikotarpį (žr. 5 pav.).

5 pav. Bendro vidaus produkto pokytis Lietuvoje 2017-2021 m., mln. Eur

5 paveiksle matyti, kad analizuojamam laikotarpiui nuo 2017 m. iki 2021 m. BVP, to meto kainoms, turėjo tendenciją didėti, t. y. padidėjo nuo 42 276,30 mln. Eur iki 56 179,10 mln. Eur., kas sudaro 32,89 proc. Didžiausias didėjimas fiksuojamas 2020-2021 m., kai BVP, to meto kainomis, padidėjo 12,88 proc., tuo tarpu mažiausias didėjimas pastebimas 2019-2020 m. – 1,76 proc.

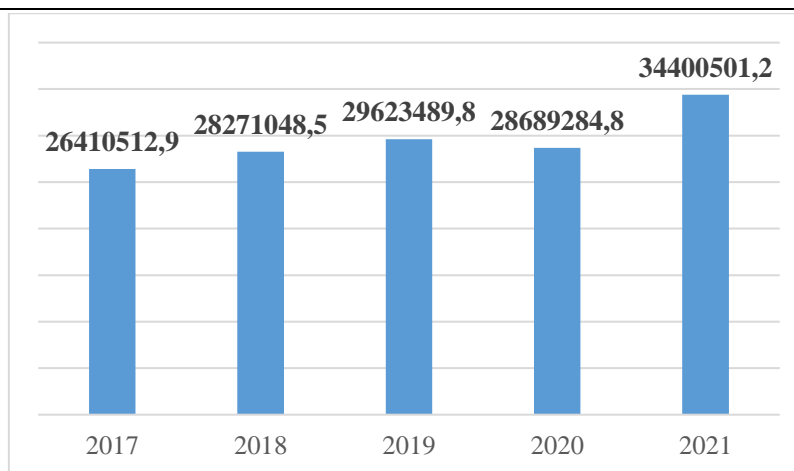
Toliau 6 paveiksle pateikiamas 2017-2021 m. gyventojų užimtumo pokytis.

6 pav. Gyventojų užimtumo lygio pokytis Lietuvoje 2017-2021 m., proc.

Kaip rodo analizės duomenys, analizuojamam laikotarpiui, gyventojų užimtumo lygis Lietuvoje turėjo tendenciją didėti. Analizė rodo, kad nuo 2019 m. iki 2020 m. gyventojų užimtumas Lietuvoje sumažėjo 1,4 procentiniais punktais, tuo tarpu 2020 m. užimtumas pradėjo didėti ir iki 2021 m. padidėjo 0,9 procentiniais punktais.

Analizuojamo laikotarpio eksporto iš Lietuvos pokyčiai pavaizduoti 7 pav.

7 pav. Eksportas, pašalinus sezono įtaką, iš Lietuvos 2017-2021 m., tūkst. Eur

Kaip rodo 7 paveikslo duomenys, analizuojamu laikotarpiu, eksportas iš Lietuvos tendencingai keitėsi: nuo 2017 m. iki 2019 m. eksportas padidėjo 3 212 976,9 mln. Eur, tuo tarpu nuo 2019 m. iki 2020 m. eksportas sumažėjo 934 205 tūkst. Eur, tačiau 2020-2021 m. įvyko eksporto padidėjimas – 5 711 216,40 mln. Eur, t. y. pakilo 19,91 proc.

Apibendrinant tyrimo rezultatus matyti, kad TUI turi sąryšį su BVP: visu analizuojamu laikotarpiu šie rodikliai tendencingai didėjo. Tuo tarpu, atsižvelgiant į rodiklių pokyčius per visą analizuojamą laikotarpį, galima teigti, kad investuotojų gaunamos pajamos turi įtakos gyventojų užimtumas bei eksportas iš šalies. Atliktų tyrimo rezultatų pagrindu galima atlikti tiesioginių užsienio investicijų ir investuotojų gaunamų pajamų Lietuvoje prognozavimą.

Išvados

1. Atlikta tiesioginių užsienių investicijų sampratos analizė atskleidė, kad analizuotoje literatūroje yra pateikiami įvairūs šios sąvokos apibrėžimai, tačiau svarbiausias TUI bruožas – tiesioginė įtaka šalies ekonomikai. Pastebima, kad TUI į šalį įneša naujas idėjas, konkurencingumą, kuria naujas darbo vietas, skatina eksportą bei teigiamai veikia šalies BVP.
2. Atlikus tiesioginių užsienio investicijų pritraukimo ir galimybių analizę, matyti, kad TUI pritraukimui įtakos turi geografiniai, ekonominiai, teisiniai ir politiniai rodikliai. Investuotojai siekdami gauti pelną, linkę investuoti į įvairias ekonomines veiklos rūšis, vykdomas Lietuvoje.
3. Analizuojamu laikotarpiu pastebima, kad TUI ir BVP tendencingai didėjo, tuo tarpu investuotojų gaunamos pajamos, gyventojų užimtumas ir eksportas tendencingai kito. Galima daryti prielaidą, kad šių rodiklių tendencingam keitimuisi darė įtaką Covid-19 pandemija. Nors šiuo laikotarpiu TUI vyko šalyje, tačiau stebimas užimtumo lygio, BVP, eksporto apimčių mažėjimas, tai turėjo įtakos ir investuotojų gautoms pajamoms. Atsižvelgiant į tyrimo gautus rezultatus galima daryti prielaidą, kad TUI pokytis turi įtakos BVP, o investuotojų gaunamoms pajamoms – gyventojų užimtumo lygis bei eksportas iš šalies.

NAUDOTA LITERATŪRA

1. Andrijauskaitė, K. (2022). *Ekonomika. Verslas. Vadyba – 2022*, p. 134-140. *Prieiga per internetą: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://ekf.viko.lt/media/uploads/sites/7/2022/07/Studentu-konferencija.-Straipsniu-rinkinys.-2022-04-20.pdf*
2. Danilevičienė, I, Lukšytė, V. Tiesioginių užsienio investicijų įtakos šalies ekonomikos konkurencingumui vertinimas (2017) Vilnius. *Prieiga per internetą: https://vb.vgtu.lt/object/elaba:22844031/.*
3. Investuok Lietuvoje. *Prieiga per internetą: https://investlithuania.com/lt/.*
4. Kadiša T., Butkus M., Aleksandravičienė A. (2021). Effect of Foreign Direct Investment on Growth-Unemployment Nexus. *Prieiga per internetą: https://www.zurnalai.vu.lt/social-research/article/view/24624/24431.*

5. Kušleikienė L., Šivickienė R. (2021). Studijos kintančioje verslo aplinkoje, p. 63-72. *Prieiga per internetą: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://leda.lt/images/documents/Studijos_kintancioje_verslo_aplinkoje_2021.pdf/*
6. Lietuvos bankas. *Prieiga per internetą: https://www.lb.lt/uploads/publications/docs/28346_a8710dc5f5425d4dbb375ceb5467f861.pdf*
7. Lietuvos Respublikos Investicijos įstatymas (1999). *Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.84573.*
8. Lukšaitė K., Skvarciany V. (2019). Tiesioginių užsienio investicijų pritraukimą lemiančių veiksnių vertinimas. *Prieiga per internetą: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://jmk.vvf.vgtu.lt/index.php/Verslas/2019/paper/viewFile/471/192*
9. Makiela, K., Ouattara, B. (2018). Foreign direct investment and economic growth: Exploring the transmission channels, p. 296-305. DOI: 10.1016/j.econmod.2018.02.007
10. Vabuolytė V., Burinskienė M. (2019). Pramoninių parkų išdėstymas Lietuvos respublikos teritorijoje. *Prieiga per internetą: https://jest.vgtu.lt/index.php/MLA/article/view/10591/9403*
11. Vaičiulionis, M. (2018). Tiesioginių užsienio investicijų įtaka ekonomikos augimui. *Prieiga per internetą: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://jmk.vvf.vgtu.lt/index.php/Verslas/2018/paper/viewFile/243/130*
12. Valstybės duomenų agentūra. *Prieiga per internetą: https://www.stat.gov.lt/.*
13. Valstybės kontrolė. *Prieiga per internetą: https://www.valstybeskontrolė.lt/.*
14. Visuotinė lietuvių enciklopedija. *Prieiga per internetą: https://www.vle.lt/straipsnis/investicijos.*
15. TTH Dinh, DH Vo, A The Vo, TC Nguyen (2019). Tiesioginės užsienio investicijos ir ekonomikos augimas trumpuoju empiriniai besivystančių šalių įrodymai. ir ilguoju laikotarpiu: *Prieiga per internetą: https://www.mdpi.com/1911-8074/12/4/176*

ANALYSIS OF FOREIGN DIRECT INVESTMENT AND INVESTOR INCOME IN LITHUANIA

Vilma Raščė, Sandra Jakštienė

*Utena University of Applied Sciences, Faculty of Business and Technology
Maironio str. 18, Utena*

Summary

The article examines the analysis of foreign direct investment and investor income during the period of 2017-2021. The aim is to analyze foreign direct investments and investor income in Lithuania. Research methods include analysis of scientific literature, statistical data analysis, data comparison and grouping, and graphical representation.

The research data indicates that foreign direct investments are related to the country's economy, specifically influencing the main indicator of the country - the gross domestic product, exports from Lithuania, and employment of residents. The analysis of changes in foreign direct investment during the period of 2017-2021 shows an increase in investments and gross domestic product. However, investor income had a tendency to fluctuate: from 2017 to 2019, income consistently increased, but from 2019 to 2020, it decreased by 5.53%. In the last analyzed period, 2020-2021, income suddenly increased by 46.03%. The analysis also revealed that exports from Lithuania and employment of residents were subject to fluctuations similar to investor income. Throughout the analyzed period, there was an overall increase in these indicators, except for 2019-2020 when exports from Lithuania decreased by 3.15% and employment of residents decreased by 1.4 percentage points. Based on the research results, it can be assumed that changes in foreign direct investment have an impact on the gross domestic product, while investor income affects the level of employment and exports from the country.

Key concepts: foreign direct investment, investor income.